

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(nr.390 din 13.12.2021)

Direcția generală juridică a examinat, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, proiectul de lege specificat în titlu și expune următoarele considerații.

I. Aspecte generale

1. Proiectul supus avizării a fost înaintat spre examinare Parlamentului cu titlu de inițiativă legislativă a unui grup de deputați, în conformitate cu prevederile art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.
2. Prin proiect se propune modificarea și abrogarea mai multor acte normative și are drept scop executarea unor adrese și hotărâri adoptate de Curtea Constituțională și neexecutate în perioada anilor 2011 - 2021.
3. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.
4. Proiectul de lege propune modificarea normelor ce sunt reglementate prin lege organică, în corespundere cu prevederile art.72 din Constituție și art.10 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II. Observații de conținut și tehnică legislativă

1. Ce ține de conținutul proiectului de lege, la Art.I pct.1 alin.(2), potrivit opiniei Direcției generale tehnologiei informaționale și comunicații din cadrul Secretariatului Parlamentului, termenul de "24 ore" pentru publicarea actelor pe web site-ul Parlamentului este unul prea mic, drept urmare, sugerăm înlocuirea textului "în termen de 24 ore din momentul semnării" cu textul "cel târziu în ziua de lucru următoare zilei semnării"

acestora” (conform art.74 alin.(1) al Regulamentului Parlamentului). Or, publicarea legilor pe web site-ul Parlamentului ar trebui efectuată nu mai târziu de momentul trimiterii acestora spre promulgare Președintelui Republicii Moldova.

2. La **la Art.VIII** denumirea actului modificat este indicată greșit, or Legea nr.193/2019 poartă denumirea „*pentru modificarea unor acte legislative*”.

3. La **Art.XIX** precizăm că, nota informativă în mod eronat indică faptul că modificările propuse prin proiectul de lege execută prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.5/2018, or modificările în cauză sunt efectuate în conformitate cu prevederile Hotărârilor Curții Constituționale nr.11 din 25.03.2021, nr.22 din 08.10.2019 și nr.8 din 05.04.2019.

4. La **Art.XXI pct.2**, atenționăm asupra faptului că, a fost declarat neconstituțional textul "*În cazul în care mai multe rude apropiate solicită această calitate, decizia de a alege succesorul îi revine procurorului sau instanței de judecată.*" din articolul 81 alin.(2) din Codul de procedură penală, ceea ce presupune că textul în cauză a devenit nul din data emiterii hotărârii Curții conform art.140 alin.(1) al Constituției, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.12 din 06.04.2021. Astfel, indicarea în prezentul proiect de lege a propunerii de completare a art.81 alin.(2) al Codului cu același text: „*În cazul în care mai multe rude apropiate solicită această calitate, decizia de a alege succesorul îi revine procurorului sau instanței de judecată luând în considerare clasele de moștenitori din cartea a patra, Titlu II al Codului civil.*” este neconstituțională. Or, Curtea a stabilit că nu constată niciun scop legitim pentru prevederile normative care impun atribuirea calității de succesor al părții vătămate sau al părții civile doar unei singure persoane. Prin urmare, dispozițiile art.81 alin.(2) teza a II-a din Codul de procedură penală în redacția prezentului proiect de lege nu contribuie la realizarea unui scop legitim permis de art.54 din Constituție (pct.81 din Hotărârea nr.12 din 06.04.2021). Corespunzător, sugerăm excluderea textului dat din **Art.XXI pct.2** al proiectului.

5. La **Art.XXII pct.2** este necesară indicarea în puncte separate a modificărilor propuse art.327 alin.(1) și art.361 alin.(2) lit.c) și d) ale Codului Penal, conform unei practici constante de redactare.

6. La **Art.XXIII** atenționăm asupra caracterului general al noțiunii „*obrăznicie deosebită*” și posibilității de interpretare arbitrară a acesteia. Potrivit notei informative, fiind conduși de același motiv, autorii prezentului proiect au propus la **Art.XXII** al proiectului de lege excluderea noțiunii de „*obrăznicie deosebită*” din conținutul art.287 al Codului Penal, ca fiind „*o formă cu un conținut extrem de ambiguu, vag, îndoielnic*”, cu toate acestea, se propune completarea art.354 al Codului Contravențional cu textul:

„precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită”.

Atragem atenția asupra formulării actuale destul de generale a conținutului art.354 al Codului contravențional, care utilizează noțiuni ca *„huliganism nu prea grav”, „acostare jignitoare”, „alte acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice”*. Astfel, considerăm de prisos completarea articolului dat cu o noțiune care oferă dreptul de interpretare extensivă a normei juridice, și așa generale, mai ales în situația în care raționalitatea unei asemenea modificări nu este explicată, iar plus valoarea adusă de ea nu este clară. Or, potrivit art.23 al Constituției Republicii Moldova, legea trebuie să fie clară oferind posibilitatea persoanei de a-și cunoaște în mod previzibil drepturile și îndatoririle.

În acest sens, sugerăm revizuirea redacției actuale a contravenției reglementate în art.354 al Codului contravențional în urma consultării instituțiilor specializate în domeniu (Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Superior al Magistraturii, Uniunea Avocaților etc.) în vederea acordării calității necesare legii, conform art.23 al Constituției Republicii Moldova.

7. Ce ține de normele de tehnică legislativă, dacă se modifică mai multe acte normative, modificările se expun, de regulă, în ordinea cronologică a datei adoptării/aprobării actelor modificate. Astfel, sugerăm indicarea în ordine cronologică actele normative supuse modificării.

8. De asemenea, indicarea denumirii actului normativ care se modifică/abrogă, urmează să fie efectuată conform următorului model: numărul de ordine, ca element de identificare, anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară oblică, și denumirea actului normativ.

9. Expunerea sursei publicării urmează a fi efectuată conform următorului model: denumirea sursei, anul publicării, numărul sursei, numărul articolului în vederea respectării caracterului uniform al actului normativ. Iar, după paranteza în care se indică sursa publicării, urmează a fi precizat *„cu modificările ulterioare,”* cu excepția cazurilor când nu există modificări după data publicării sau republicării.

10. Sugerăm să fie indicată, într-un articol separat la finalul proiectului de lege, lista actelor normative care se abrogă, expuse în ordinea publicării acestora, conform art.67 alin.(2) al Legii nr.100/2017.

11. La fel, urmare a declarării neconstituționalității legilor de modificare și a abrogării acestora (conform **Art.IV-XIII**), este necesară revigorarea redacției legilor de bază, de până la modificările declarate neconstituționale, cu indicarea expresă în prezentul proiect a conținutului articolelor în cauză

(dacă acestea nu au fost revigorate sau dacă nu au suferit modificări ulterioare). Or, conform art.64 alin.(1) al Legii nr.100/2017, modificările se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. Intervențiile ulterioare privind modificarea sau abrogarea normelor modificate ori a dispozițiilor de modificare trebuie raportate la actul de bază.

În concluzie, urmare a celor indicate mai sus, considerăm că proiectul de lege urmează a fi revizuit prin prisma obiecțiilor expuse.

**Șef Direcție generală,
Ion CREANGĂ**